

CURTEA DE APEL BĂLȚI

Dosarul nr. 1a-796/2022
Briceni

1-22021072-03-1a-07102022

Prima instanță: Judecătoria Edinet sediul

Judecător: Andrei Cazaciov

DECIZIE
în numele Legii

23 mai 2023

mun. Bălți

Colegiul penal al Curtii de Apel Bălți,

În componența :

Președintele ședinței de judecată, judecătorul
Scutelnic
Judecătorii
Pușcas

Gheorghe

Vioirel

Oleg

Moraru

Grefier

Iana

Frasina

Cu participarea:

Procurorului

Valentina

Gavdiuc

Avocatului

Stela

Chiriac

a judecat în ședință de judecată publică în ordine de apel apelul procurorului în Procuratura raionului Briceni Valentin Dumbrava declarat împotriva sentinței Judecătoreiei Edineț sediul Briceni din 11 august 2022 în cauza penală privind condamnarea lui:

Butenco Mihaela *****, a.n. *****, c/p
*****, originară din sat. *****, domiciliată în
sat. ***** r-nul Briceni, cetățeană al
R.Moldova, studii medii incomplete, căsătorită,
la întreținere doi copii minori, ne angajată în
câmpul muncii, ne supusă serviciului militar,
anterior ne judecată;

în săvârșirea infracțiunii prevăzute de art.191 alin. (1) Cod penal al RM,

Termenul de judecare a cauzei:

În instanța de fond: 14.02.2022-11.08.2022.

În instanța de apel: 07.10.2022-23.05.2023.

Procedura de citare legală executată.

După expunerea esenței cauzei de către judecătorul raportor, ținând cont de argumentele apelului, materialele cauzei, opiniile participanților la proces și prevederile legale, pentru expunere asupra apelului, Colegiul penal,-

C O N S T A T Ă:

Soluția și argumentele instanței de fond:

Prin sentința Judecătoriei Edineț sediul Briceni din 11 august 2022 Butenco Mihaela ***** a fost recunoscută vinovată în comiterea infracțiunii prevăzute de art.191 alin. (1) Cod penal al RM, fiindu-i stabilită pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 1 (unu) an, cu ispășirea acestei pedepse în penitenciar pentru femei, cu privarea de dreptul de a exercita activitate ce ține de gest*****area bunurilor pe un termen de 2 (doi) ani.

În temeiul art. 107 Cod penal și al dispozițiilor art. 2 al Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova nr. 243 din 24.12.2021, Butenco Mihaela a fost liberată de la executarea pedepsei principale sub formă de închisoare stabilite în baza art. 191 alin. (1) Cod penal.

A fost admisă parțial cererea de înaintare a acțiunii civile cu privire la repararea prejudiciului material cauzat prin infracțiune înaintată la 11.04.2022 de către reprezentantul Cooperativei de Consum „Universalcoop din or. Briceni” Urichean Valerian.

S-a încasat de la Butenco Mihaela ***** în beneficiul Cooperativei de Consum „Universalcoop din or. Briceni”, IDNO:1002604000247, cu sediul în or. Briceni str. Mihail Frunze nr. 25/A, suma de 180958,63 lei (una sută optzeci de mii nouă sute cincizeci și opt,63) lei cu titlu de prejudiciu material cauzat prin infracțiune.

În rest cererea de înaintare a acțiunii civile cu privire la repararea prejudiciului material cauzat prin infracțiune înaintată la 11.04.2022 de către reprezentantul Cooperativei de Consum „Universalcoop din or. Briceni” Urichean Valerian a fost respinsă ca fiind neîntemeiată.

Prin sentință a fost soluț****ată soarta corpurilor delictive, după cum urmează:

- documentele contabile privind inventarierea în magazinul din satul ***** a Cooperativei de Consum „Universalcoop din or. Briceni” ridicate prin procesul-verbal de ridicare întocmit la 19.01.2022, împachetate într-un plic de culoare albă sigilat cu ștampila Inspectoratului de Poliție Briceni „Pentru Colete”, anexate la coperta dosarului penal 1-23/2022, s-a dispus de restituit proprietarului - Cooperativa de Consum „Universalcoop din or. Briceni”;

- copiile documentelor contabile privind inventarierea în magazinul din satul ***** a Cooperativei de Consum „Universalcoop din or. Briceni” ridicate prin procesul-verbal de ridicare din 19.01.2022, și anume:

- a) „Типовой договор” din 06.02.2020 (f.d. 34, 38);
- b) „Ведомость результатов инвентаризации товаров” din 07.06.2021 (f.d. 12, 61);
- c) Lămurirea Mihaelei Butenco din 07.06.2021 (f.d. 32, 78);
- d) Recipisa Mihaelei Butenco din 07.06.2021 (f.d. 33, 79);
- e) Lista de inventariere din 18.02.2021 (f.d. 40-57);
- f) Lista de inventariere din 07.06.2021 (f.d. 13-27, 62-77);
- g) Raportul de gest****are din 01.06.2021 (f.d. 59);
- h) Raportul de gest****are din 16.02.2021 (f.d. 39) s-a dispus de a fi păstrate la dosar pe tot termenul de păstrare a lui.

Pentru a se pronunța cu sentința în cauză instanța de fond a constatat că, conform ordonanței de punere sub învinuire din 11.02.2022 (f.d. 116) și a rechizitoriului întocmit la 11.02.2022 (f.d. 128-133) a fost adusă următoarea învinuire inculpatei Butenco Mihaela:

În perioada de timp de la data de 06.02.2020 și până la data de 07.07.2021 Butenco Mihaela, activând în calitate de vânzător în magazinul alimentar din satul ***** ra*****ul Briceni, ce aparține Cooperativei de Consum „Universalcoop din or. Briceni”, în baza dispoziției nr. 10 din 06.02.2020 semnate de președintele Cooperativei de Consum „Universalcoop din or. Briceni”, prin care Butenco Mihaela a fost angajată în calitate de vânzător la magazinul alimentar din satul ***** ra*****ul Briceni, purtând răspundere materială individuală deplină, intenț****at, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările prejudiciabile și admitând în mod conștient survenirea acestora, pe ascuns a însușit, a dispus și a folosit marfă și mijloacele financiare care i-au fost încredințate în administrația sa, în scop de realizare, în valoare totală de 189550,64 lei.

Astfel, Cooperativei de Consum „Universalcoop din or. Briceni” i s-a cauzat o pagubă materială care, conform Hotărârii Curții Constituț*****ale nr. 22 din 27.06.2017, se referă la daune considerabile, adică limitele prejudiciului adus se încadrează între daunele în proporții mici prevăzute de Codul contravenț*****al și daunele în proporții mari prevăzute de Codul penal.

În așa mod, Butenco Mihaela a fost acuzată de aceea că a comis infracțiunea prevăzută de art. 191 alin. (2) lit. d) Cod penal – delapidarea averii străine, adică însușirea ilegală a bunurilor altei persoane de către cel căruia i-au fost încredințate în baza unui titlu și cu un anumit scop, care a produs daune considerabile, cu folosirea situației de serviciu.

Examinând cauza în fond prima instanță a constatat că, Butenco Mihaela ***** în perioada de timp de la data de 06.02.2020 și până la data de 07.07.2021, activând în calitate de vânzător în magazinul alimentar din satul ***** ra*****ul Briceni, în baza dispoziției de angajare a președintelui Cooperativei de Consum „Universalcoop din or. Briceni” nr. 10 din 06.02.2020, semnând contractul de răspundere materială individuală deplină din 06.02.2020, a însușit pe ascuns și intenț*****at a dispus și a folosit marfă și mijloacele financiare care i-au fost încredințate în administrația sa în valoare totală de 189550,64 lei.

Pe baza stării de fapt expuse mai sus, confirmată de probele administrate, instanța a reținut că, *în drept* faptele inculpatei Butenco Mihaela ***** întrunesc elementele constitutive ale infracțiunii prevăzute de art.191 alin. (1) Cod penal al RM - delapidarea averii străine, adică însușirea ilegală a bunurilor altei persoane de către cel căruia i-au fost încredințate în baza unui titlu și cu un anumit scop, care a produs daune considerabile.

Solicitările apelantului:

Nefiind de acord cu sentința în cauză, procurorul în Procuratura ra*****ului Briceni Valentin Dumbrava în termen a contestat cu apel sentința Judecătoriei Edineț sediul Briceni din 11 august 2022, prin care a solicitat admiterea apelului, casarea sentinței în cauză, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, prin care Butenco Mihaela ***** să fie recunoscută vinovată în comiterea infracțiunii prevăzute la art. 191 alin. (2) lit. d) Cod penal, cu stabilirea pedepsei sub formă de închisoare pe un termen de 2 ani, cu anularea dreptului de a exercita o anumită activitate ce ține de gest*****area bunurilor sau a banilor pe un termen de 5 ani, în temeiul art. 90 Cod penal, pedeapsa stabilită să fie suspendată condiț*****at pe un termen de probă de 2 ani, iar în temeiul art. 2 alin. (1) al Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova nr. 243 din 24.12.2021, Butenco Mihaela ***** să fie liberată de la executarea pedepsei principale.

În motivarea apelului s-a invocat că, instanța de fond a reîncadrat acțiunile inculpatei de la art. 191 alin.(2) lit. d) Cod penal la art. 191 alin. 1) Cod penal.

În susținerea poziției respective instanța de fond a indicat că, prin „folosirea situației de serviciu” se înțelege săvârșirea unor acțiuni sau inacțiuni care decurg din atribuțiile de serviciu ale făptuitorului și care sunt în limitele competenței lui de serviciu, făcându-se trimitere la Tratatul de drept penal. Partea specială. Volumul I. Autori: Sergiu Brînză și Vitalie Stati, Chișinău.

La fel s-a indicat precum că, circumstanța agravantă „cu folosirea situației de serviciu” se reține doar subiectului cu calitate specială de persoană cu funcție de răspundere sau persoană care gest*****ează o organizație comercială, obștească sau altă organizație nestatală.

Respectiv instanța de fond a constatat că, această circumstanță agravantă nu este incidentă cazului examinat, fiind aplicabilă doar atunci când calitatea de administrator al făptuitorului se bazează pe faptul că aceasta, fără a avea contact direct cu bunurile aparținând altei persoane, are dreptul de a da dispoziții cu privire la primirea, păstrarea, eliberarea de bunuri.

Astfel, apelantul nu este de acord cu reîncadrarea acțiunilor inculpatei în baza art. 190 alin. (1) Cod penal, deoarece trimiterile la literatura de specialitate nu reprezintă acte normative și nu sunt obligatorii pentru organele de drept.

În acest sens s-a relevat că, conform prevederilor art. 191 alin.(2) lit. d) Cod penal, delapidarea averii străine constă în însușirea, dispunerea sau folosirea ilegală a bunurilor altei sau ale altor persoane, de către cel căruia i-au fost încredințate în baza unui titlu și cu un anumit scop ori refuzul de a le restitui, care a produs daune considerabile, cu folosirea situației de serviciu.

Delapidarea constă în însușirea, folosirea sau transferarea bunurilor străine de către persoana în administrarea căreia au fost încredințate, în interesul său, sau altul, bunuri pe care le administrează sau le gest*****ează.

Drept însușire sau delapidare sunt considerate acțiunile persoanelor, care conform funcțiilor de răspundere, raporturilor contractuale sau însărcinărilor speciale ale proprietarului înfăptuiesc în privința bunurilor încredințate împuternicirile de dispunere, administrare, transportare sau păstrare.

Delapidarea averii încredințate poate avea loc cum prin însușire și folosirea ei după intențiile proprii, așa și prin irosirea ei, consumare, cheltuire, dăruire altor persoane, fără restituirea echivalentului ei în natură, în bani.

Încredințarea bunurilor în administrarea făptuitorului este un act cu semnificație juridică de manifestare a voinței persoanei, care răspunde următoarelor trei condiții:

1) crează în sarcina făptuitorului dreptul de a deține bunurile respective,

precum și atribuția de a le administra;

2) făptuitorului îi revine răspunderea pentru respectarea regimului de utilizare a bunurilor încredințate, precum și pentru asigurarea integrității lor;

3) nu se face în scopul de a transmite dreptul de proprietate asupra bunurilor către cel care le dobândește.

Astfel, bunurile pot fi încredințate în virtutea funcției de răspundere a făptuitorului, a raporturilor contractuale sau a însărcinării speciale din partea persoanei care le încredințează.

Încredințarea bunurilor în virtutea raporturilor contractuale poate fi făcută de oricare subiecte ale dreptului civil, fie ele persoane fizice sau persoane juridice. Încredințarea bunurilor în celelalte cazuri se face, în principiu, în privința bunurilor persoanelor juridice, în cadrul raporturilor de muncă.

Subiectul delapidării averii străine trebuie să aibă calitatea de administrator. Prin administrator se înțelege persoana care: 1) fără a avea contact direct cu bunurile aparținând altei persoane, are dreptul de a da dispoziții cu privire la păstrarea, prelucrarea, vânzarea, transportarea sau folosirea de bunuri; 2) vine în contact direct cu bunurile altei persoane datorită atribuțiilor sale legate de păstrarea, prelucrarea, vânzarea (livrarea), transportarea sau folosirea bunurilor.

În sensul art. 191 Cod penal, a administra înseamnă: a) a avea dreptul de a da dispoziții cu privire la primirea, păstrarea sau eliberarea de bunuri; b) a veni în contact direct și material cu bunurile altei persoane datorită atribuțiilor încredințate în baza unui titlu și cu un anumit scop.

La cazul dedus judecății s-a reținut că, Butenco Mihaela *****, fiind angajată în calitate de vânzător în magazinul alimentar din satul ***** ra*****ul Briceni, ce aparține Cooperativei de Consum „Universalcoop din or. Briceni”, în temeiul ordinului privind angajarea din 06.02.2020 și a contractului cu privire la răspunderea materială individuală deplină din 06.02.2020, fiind unicul vânzător din cadrul magazinului dat și purtând răspundere materială individuală deplină, avea obligațiuni și împuterniciri legate de dispunerea și administrarea patrimoniului în cadrul Cooperativei de Consum „Universalcoop din or. Briceni”, deci exercita funcții și acțiuni organizatorico-economice.

De asemenea s-a notat că, conform pct. 18 din Hotărârea Plenului CSJ cu privire la practica judiciară în procesele penale despre sustragerea bunurilor nr. 23 din 28.06.2004, la lit. d) alin. (2) art. 190 și lit. d) alin. (2) art. 191 Cod penal este prevăzută răspunderea pentru escrocherie, respectiv, delapidarea averii străine, săvârșite cu folosirea situației de serviciu. În aceste cazuri ca subiect al infracțiunii poate apărea numai o persoană cu funcție de răspundere sau o persoană care gest*****ează o organizație comercială, obștească sau altă organizație nestatală.

Conchizând apelantul a menț*****at că, inculpata Butenco Mihaela ***** întrunește criteriile subiectului infracțiunii prevăzute la art. 191 alin. (2) lit. d) Cod penal, or, aceasta a fost angajată în baza ordinului privind angajarea din 06.02.2020 și a contractului cu privire la răspunderea materială individuală deplină din 06.02.2020 de asigurare a integrității bunurilor materiale.

Argumentele părților:

Acuzatorul de stat în persoana procurorului Valentina Gavdiuc în ședința instanței de apel a pledat pentru admiterea cererii de apel, casarea sentinței Judecătoriei Edineț sediul Briceni din 11 august 2022, rejudecarea cauzei și adoptarea unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, prin care Butenco Mihaela ***** să fie recunoscută vinovată în comiterea infracțiunii prevăzute la art. 191 alin. (2) lit. d) Cod penal, cu stabilirea pedepsei sub formă de închisoare pe un termen de 2 ani, cu anularea dreptului de a exercita o anumită activitate ce ține de gest*****area bunurilor sau a banilor pe un termen de 5 ani, în temeiul art. 90 Cod penal, pedeapsa stabilită să fie suspendată condiț*****at pe un termen de probă de 2 ani, iar în temeiul art. 2 alin. (1) al Legii privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova nr. 243 din 24.12.2021, Butenco Mihaela ***** să fie liberată de la executarea pedepsei principale.

În ședința instanței de apel avocatul Stela Chiriac, acț*****ând în interesele inculpatei Butenco Mihaela *****, a pledat pentru respingerea cererii de apel și menținerea fără modificări a sentinței contestate.

Inculpata Butenco Mihaela *****, fiind legal citată, inclusiv fiind dispusă aducerea forțată a acesteia, în ședința de judecată nu s-a prezentat, însă prin cererea din 12.12.2022 a solicitat examinarea cauzei în lipsa sa.

Colegiul penal, ținând cont de prevederile art. 321 alin. (1) pct. 3) coroborat cu art. 412 alin. (5) Cod de procedură penală, a considerat posibilă examinarea cererii de apel în lipsa inculpatei Butenco Mihaela *****, care a renunțat în mod expres la dreptul său de a participa la examinarea cauzei penale în ordine de apel.

Aprecierea instanței de apel:

Audiind opiniile participanților la proces, cercetând materialele cauzei penale în raport cu argumentele invocate, verificând legalitatea și temeinicia sentinței în baza materialelor dosarului, Colegiul penal ajunge la concluzia că, apelul declarat de procurorul în Procuratura ra*****ului Briceni Valentin Dumbrava împotriva sentinței Judecătoriei Edineț sediul Briceni din 11 august 2022 este întemeiat și urmează a fi admis, cu casarea parțială a respectivei sentințe în latura penală și pronunțarea în această parte unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 400 alin. (1) Cod de procedură penală, sentințele pot fi atacate cu apel în vederea unei noi judecări în fapt și în drept a cauzei, cu excepția sentințelor pronunțate de către instanțele judecătorești privind infracțiunile pentru a căror săvârșire legea prevede exclusiv pedeapsă non-privativă de libertate.

Conform art.414 Cod de procedură penală, (1) instanța de apel, judecând apelul, verifică legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, conform materialelor din cauza penală, și în baza oricăror probe noi prezentate instanței de apel. (2) Instanța de apel verifică declarațiile și probele materiale examinate de prima instanță prin citirea lor în ședința de judecată, cu consemnarea în procesul-verbal.

Potrivit art. 415 alin. (1) pct. 2) Cod de procedură penală, instanța de apel, judecând cauza în ordine de apel, adoptă una din următoarele decizii: admite apelul, casînd sentința parțial sau total, inclusiv din oficiu, în baza art.409 alin.(2), și pronunță o nouă hotărîre, potrivit modului stabilit, pentru prima instanță.

Cu titlu preliminar Colegiul penal statuează că, cauza penală de învinuire a lui Butenco Mihaela ***** a fost examinată în procedură generală, iar sentința Judecătoriei Edineț sediul Briceni din 11 august 2022 a fost contestată cu apel doar de către procurorul în Procuratura ra*****ului Briceni Valentin Dumbrava în latura penală, considerînd că acțiunile inculpatei în mod eronat au fost reîncadrate din art. 191 alin.(2) lit. d) Cod penal în art. 191 alin. 1) Cod penal.

În acest sens, în limitele apelului declarat, Colegiul penal ținînd cont de prevederile art. 385 alin. (1) pct. 1) - 4) Cod de procedură penală conchide că, la adoptarea sentinței, instanța de judecată soluț*****ează chestiunile dacă a avut loc fapta de săvârșirea căreia este învinuit inculpatul, dacă această faptă a fost săvârșită de inculpat, dacă fapta întrunește elementele infracțiunii și de care anume lege penală este prevăzută ea, dacă inculpatul este vinovat de săvârșirea acestei infracțiuni.

În corespundere cu prevederile art. 113 alin. (1) Cod penal, se consideră calificare a infracțiunii determinarea și constatarea juridică a corespunderii exacte între semnele faptei prejudiciabile săvârșite și semnele componenței infracțiunii, prevăzute de norma penală.

Conform jurisprudenței naț*****ale, sentința trebuie să corespundă atât după formă, cât și după conținut cerințelor art. 384-397 Cod de procedură penală. Sentința se expune în mod consecvent, astfel ca noua situație să decurgă din cea anterioară și să aibă legătură logică cu ea, excluzîndu-se folosirea formulărilor inexacte.

La acest capitol Colegiul penal reiterează că apelul, constituind o continuare a judecării fondului cauzei, prevede posibilitatea unei noi aprecieri a probelor administrate în fața primei instanțe. În cadrul judecării cauzei în ordine de apel,

fiind posibilă cercetarea suplimentară a probelor administrate de prima instanță (care pot fi, de asemenea, apreciate în mod diferit), precum și administrarea oricăror probe noi, instanța de apel urmează să adopte una din soluțiile pe care le poate pronunța prima instanță, apreciind temeinicia sau netemeinicia învinuirii sau dispunând, după caz, condamnarea, achitarea inculpatului sau încetarea procesului penal.

Totodată, chestiunile de fapt asupra cărora s-a pronunțat ori trebuia să se pronunțe prima instanță și care, prin apel, se transmit instanței de apel sunt următoarele: dacă fapta reținută ori numai imputată a fost săvârșită ori nu; dacă fapta a fost comisă de inculpat și, dacă da, în ce împrejurări a fost comisă; în ce constă participația, contribuția materială a fiecărui participant; dacă există circumstanțe atenuante și agravante; dacă probele corect au fost apreciate; dacă toate în ansamblu au fost apreciate de prima instanță prin prisma cumulului de probe anexate la dosar, în conformitate cu art. 101 Cod de procedură penală.

În ce privește chestiunile de drept pe care le poate soluționa instanța de apel, acestea sînt: dacă fapta întrunește elementele infracțiunii; dacă infracțiunea a fost corect calificată; dacă pedeapsa a fost individualizată și aplicată just; dacă normele de drept procesual, penal, ori civil au fost corect aplicate.

Potrivit art. 389 alin. (1) Cod de procedură penală, sentința de condamnare se adoptă numai în condiția în care, în urma cercetării judecătorești, vinovăția inculpatului în săvîrșirea infracțiunii a fost confirmată prin ansamblul de probe cercetate de instanța de judecată.

Conform art. 394 alin. (1) pct. 1), 2), 5) Cod de procedură penală, partea descriptivă a sentinței de condamnare trebuie să cuprindă: descrierea faptei criminale, considerată ca fiind dovedită, indicîndu-se locul, timpul, modul săvîrșirii ei, forma și gradul de vinovăție, motivele și consecințele infracțiunii; probele pe care se întemeiază concluziile instanței de judecată și motivele pentru care instanța a respins alte probe; indicații asupra circumstanțelor care atenuează sau agravează răspunderea; în cazul cînd o parte a acuzației este considerată neîntemeiată – temeiurile pentru aceasta; încadrarea juridică a acțiunilor inculpatului, motivele pentru modificarea învinuirii dacă la judecată s-a efectuat așa ceva.

Drept urmare Colegiul penal menționează că, principala problemă pusă în discuție pe orice cauză penală se rezumă la vinovăția persoanei trimise în judecată în raport cu faptele pentru care aceasta este acuzată prin rechizitoriu.

În cauza de față problema vinovăției este determinată de existența sau inexistența în acțiunile inculpatei Butenco Mihaela a semnelor calitative a infracțiunii incriminate prin rechizitoriu.

În sensul celor menționate urmează a se reține că, descrierea faptei în actul de învinuire și încadrarea juridică a acesteia joacă un rol crucial în cadrul procesului penal, întrucît în acord cu temeiul legal al acuzațiilor care i se aduc unei

persoane, se poate organiza o apărare eficientă fundamentată pe contestarea faptelor incriminate cu titlu de acuzație, ceea ce constituie o condiție esențială a echității procedurii garantate de art. 6 din Convenția Europeană.

Din atare considerente, baza factologică descrisă în rechizitoriu și încadrarea acesteia într-o normă penală concretă urmează a fi minuțios analizată de instanțele de fond, pentru a se putea afirma că echitatea procesului a fost respectată.

Având în vedere că învinuirea este una din componentele principale ale procesului penal urmează de evidențiat că, prin rechizitoriu Butenco Mihaela ***** a fost învinuită de comiterea infracțiunii prevăzute la art.191 alin. (2) lit. d) Cod penal, cu indicii calificativi: delapidarea averii străine, adică însușirea ilegală a bunurilor altei persoane de către cel căruia i-au fost încredințate în baza unui titlu și cu un anumit scop, care a produs daune considerabile, cu folosirea situației de serviciu, în următoarele circumstanțe:

Butenco Mihaela ***** în perioada de timp de la data de 06.02.2020 și până la data de 07.07.2021, activând în calitate de vânzător în magazinul alimentar din satul ***** ra*****ul Briceni, ce aparține Cooperativei de Consum „Universalcoop din or. Briceni”, în baza dispoziției nr. 10 din 06.02.2020 semnate de președintele Cooperativei de Consum „Universalcoop din or. Briceni”, prin care Butenco Mihaela a fost angajată în calitate de vânzător la magazinul alimentar din satul ***** ra*****ul Briceni, purtând răspundere materială individuală deplină, intenț*****at, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările prejudiciabile și admitând în mod conștient survenirea acestora, pe ascuns a însușit, a dispus și a folosit marfă și mijloacele financiare care i-au fost încredințate în administrația sa în scop de realizare în valoare totală de 189550,64 lei.

Prima instanță, fiind investită cu soluț*****area fondului cauzei, prin sentința contestată a dispus recalificarea acțiunilor inculpatei Butenco Mihaela ***** din prevederile art. 191 alin.(2) lit. d) Cod penal în art. 191 alin. 1) Cod penal - delapidarea averii străine, adică însușirea ilegală a bunurilor altei persoane de către cel căruia i-au fost încredințate în baza unui titlu și cu un anumit scop, care a produs daune considerabile, în următoarele circumstanțe:

Butenco Mihaela ***** în perioada de timp de la data de 06.02.2020 și până la data de 07.07.2021, activând în calitate de vânzător în magazinul alimentar din satul ***** ra*****ul Briceni, în baza dispoziției de angajare a președintelui Cooperativei de Consum „Universalcoop din or. Briceni” nr. 10 din 06.02.2020, semnând contractul de răspundere materială individuală deplină din 06.02.2020, a însușit pe ascuns și intenț*****at a dispus și a folosit marfă și mijloacele

financiare care i-au fost încredințate în administrația sa în valoare totală de 189550,64 lei.

Pentru a conchide asupra celor expuse instanța de fond a constatat că, deși inculpata Butenco Mihaela întrunește calitatea de subiect al infracțiunii prevăzute la art. 191 Cod penal, fiind administratorul bunurilor Cooperativei de Consum „Universalcoop din or. Briceni” în virtutea faptului că a venit în contact direct cu bunurile altei persoane datorită atribuțiilor sale de serviciu legate de primirea, păstrarea sau eliberarea bunurilor, în acțiunile acesteia nu poate fi reținută agravanta prevăzută la art. 191 alin.(2) lit. d) Cod penal – cu folosirea situației de serviciu, or, folosirea situației de serviciu poate fi reținută doar în vinovăția persoanei care: a) are funcție de răspundere (art. 123 alin. (1) Cod penal), b) persoană care gest*****ează o organizație comercială, obștească sau altă organizație nestatală (art. 124 Cod penal).

Astfel s-a conchis că, inculpata Butenco Mihaela a dispus doar de calitatea de persoană responsabilă material, care are un spectru de atribuții/responsabilități diminuate în raport cu persoanele cu funcție de răspundere, persoanele care gest*****ează organizații private etc.

Colegiul penal, efectuând o analiză textuală a părții motivate a sentinței contestate în raport cu criticele expuse de apelant și lucrările cauzei constată că, prima instanță nu a examinat cauza sub toate aspectele, complet și obiectiv, iar soluția adoptată este una neîntemeiată și eronată, ceea ce impune adoptarea de către instanța de apel a soluției de admitere a apelului declarat de către procurorul în Procuratura ra*****ului Briceni Valentin Dumbrava, cu casarea parțială a sentinței în latura penală, rejudecarea cauzei și pronunțarea unei noi hotărâri, conform ordinii stabilite pentru prima instanță, după cum urmează.

Deducând oportunitatea soluției prevăzute la dispoziția art.415 alin.(1) pct.2) Cod de procedură penală Colegiul penal constată că, prima instanță în mod eronat a exclus din acțiunile inculpatei Butenco Mihaela ***** agravanta prevăzută la art. 191 alin.(2) lit. d) Cod penal – cu folosirea situației de serviciu.

În acest sens instanța de apel notează că, prin „folosirea situației de serviciu” se înțelege săvârșirea unor acțiuni sau inacțiuni care decurg din atribuțiile de serviciu ale făptuitorului și care sunt în limitele competenței lui de serviciu. În cazul faptelor prevăzute la lit. d) din alin. (2) al art. 190 și la lit. d) din alin. (2) al art. 191 din CP al RM, situația de serviciu este folosită pentru a sustrage bunurile, și nu doar pentru a obține acces la ele. În caz contrar, fapta trebuie calificată ca furt.

În această ordine de idei, Colegiul penal consideră neîntemeiată poziția primei instanțe precum că doar comiterea infracțiunii de delapidare de către o persoană cu funcție de răspundere sau o persoană care gest*****ează o organizație

comercială, obștească sau altă organizație nestatală, îi poate fi atribuită agravanta – folosirea situației de serviciu. Or, instanța de fond a confundat noțiunea de „*persoană cu funcție de răspundere*” cu noțiunea de „*folosirea situației de serviciu*”, acestea fiind noțiuni distincte.

Pe cale de consecință instanța de apel constată că, Butenco Mihaela ***** a fost angajată la Cooperativa de Consum „Universalcoop din or. Briceni” în baza dispoziției nr. 10 din 06.02.2020, astfel, în virtutea raporturilor contractuale de muncă, inculpata a fost investită cu atribuții principale de serviciu: primirea, păstrarea și eliberarea de bunuri și mijloace ce aparțin unei unități private, adică a fost înzestrată cu acte de dispoziție, dobândind astfel calitatea de gest*****ar, iar ulterior, în virtutea funcției deținute, prin intermediul unor acte de serviciu necorespunzătoare, a însușit ilegal bunurile părții vătămate în sumă totală de 189550,64 lei.

Judecând apelul, verificând legalitatea și temeinicia hotărârii atacate în baza probelor examinate de prima instanță, în conformitate cu art. 385 alin. (1) pct. 1)-4) Cod de procedură penală, Colegiul penal constată următoarea stare de fapt:

Butenco Mihaela ***** în perioada de timp de la data de 06.02.2020 și până la data de 07.07.2021, activând în calitate de vânzător în magazinul alimentar din satul ***** ra*****ul Briceni, ce aparține Cooperativei de Consum „Universalcoop din or. Briceni”, în baza dispoziției nr. 10 din 06.02.2020 semnate de președintele Cooperativei de Consum „Universalcoop din or. Briceni”, prin care Butenco Mihaela a fost angajată în calitate de vânzător la magazinul alimentar din satul ***** ra*****ul Briceni, purtând răspundere materială individuală deplină, intenț*****at, dându-și seama de caracterul prejudiciabil al acțiunilor sale, prevăzând urmările prejudiciabile și admitând în mod conștient survenirea acestora, pe ascuns a însușit, a dispus și a folosit marfă și mijloacele financiare care i-au fost încredințate în administrația sa în scop de realizare în valoare totală de 189550,64 lei.

Astfel, Cooperativei de Consum „Universalcoop din or. Briceni” i s-a cauzat o pagubă materială care, conform Hotărârii Curții Constituț*****ale nr. 22 din 27.06.2017, se referă la daune considerabile, adică limitele prejudiciului adus se încadrează între daunele în proporții mici prevăzute de Codul contravenț*****al și daunele în proporții mari prevăzute de Codul penal.

Aceste împrejurări au fost constatate din totalitatea de probe acumulate la cauza penală examinată și care au fost corect apreciate, respectându-se prevederile art. 101 Cod de procedură penală, din punct de vedere al pertinentei, utilității, concludenței, veridicității și coroborării reciproce, stabilind cu certitudine toate aspectele de fapt și de drept.

Astfel, inculpata Butenco Mihaela *****, fiind audiată în instanța de fond a declarat instanței că, de la data de 07.02.2020 a început să activeze în calitate de vânzătoare la magazinul „Universalcoop din or. Briceni” din satul *****. În luna aprilie 2020 a fost petrecută inventarierea în cadrul magazinului unde ea a activat. S-a depistat un neajuns de aproximativ 7000 lei. La angajare în același magazin de asemenea a avut loc inventarierea bunurilor. Atunci neajunsuri nu au fost depistate. Neajunsurile de 7000 lei au fost datoriile consătenilor, în sens că ea elibera marfa pe datorie. Acest fapt ea îl făcea din inițiativa proprie, fără știrea conducerii magazinului. Cu timpul consătenii au adus datoriile și neajunsul de 7000 lei a fost exclus. În luna august 2020 a mai avut loc o inventariere în magazin. Atunci s-a depistat un neajuns de 125000 lei. Atunci ea a luat credit de la B.C. „Victoriabank” S.A. în valoare de 30000 lei și i-a pus în casieria magazinului pentru a stinge parțial neajunsul. Apoi soacra sa pe nume Butenco Maria a luat și ea un credit de la B.C. „MobiasBank” S.A. în valoare de 30000 lei și i l-a transmis ei, pe care ea a oferit-o în contul neajunsului depistat. În luna noiembrie 2020 a mai avut loc încă o inventariere în magazinul în care lucra. Atunci a fost depistat un neajuns de aproximativ 157000 lei. Din datoriile consătenilor s-a recuperat doar suma de 6000 lei. Aproximativ în luna mai 2021 s-a efectuat ultima inventariere. În acest caz s-a constatat un neajuns de 189000 lei. Din datoriile din sat s-au recuperat aproximativ 10000 lei. Tot atunci ea a fost concediată din cauza neajunsului mare la magazin. Consideră că marea parte de neajuns se datorează faptului că consătenii care luau marfa cu datorie nu au restituit la timp. Se întâmpla că pe parcursul lunii să i-a marfă din magazin, însă apoi la primirea salariului tot salariul rămânea în casieria magazinului pentru a stinge datoria. Cum exact s-a format o sumă mare a neajunsului nu poate explica. În perioada de timp cât a lucrat la acest magazin a lucrat de una singură, deaceia ea își asumă întreaga responsabilitate pentru neajunsul depistat. S-a obligat să restituie întreaga daună cauzată magazinului, și anume 179550,64 lei. La moment cu suma indicată în rechizitoriu de 189550,64 lei nu este de acord.

La întrebările acordate inculpata a menț****at că, până să fie denunțată la organul de urmărire penală, ea a purtat tratative cu administratorul Urichean Valerian și i-a acordat recipisă scrisă de ea că se obligă să restituie suma de bani de aproximativ 190000 lei. Din momentul întocmirii recipisei și până în prezent a fost recuperată doar suma de 10000 lei (o parte din restituirea datoriei consătenilor, o altă parte din banii ei). De cele comise se căiește sincer. Activitatea de vânzător era cu răspundere materială, pentru ce a semnat și un contract de răspundere materială integrală pe un an (până în 2021).

A mai declarat că, ea nu dispune nici de calitate de persoană cu funcție de răspundere și nici de persoană care gestionează o organizație comercială, obștească sau nestatală. În timp cât a activat la magazin, ea a fost înlocuită de soțul său, Butenco Ivan, aproximativ 2 săptămâni. În prealabil, l-a înștiințat despre acest fapt pe Urichean Valerian, fapt cu care acesta a fost de acord. În timpul activității la magazin ea și-a procurat o mașină de spălat și o vacă. Nu consideră că soțul ei ar putea fi vinovat de neajunsul magazinului, deoarece el nu oferea marfă pe datorie. Se obligă să restituie magazinului suma de 179958,63 lei, suma datoriei pe care o recunoaște. De asemenea recunoaște și suma de 1000 lei solicitată pentru asistență juridică de partea civilă.

Astfel, în pofida faptului că inculpata Butenco Mihaela ***** și-a recunoscut vina în comiterea infracțiunii incriminate, vinovăția acesteia integral s-a confirmat prin totalitatea probelor cercetate în ședința de judecată de către instanța de fond și verificate prin citire în instanța de apel, și anume:

- declarațiile reprezentantului părții vătămate și civile Cooperativa de Consum „Universalcoop din or. Briceni” Urichean Valerian, prin care ultimul a declarat că pe inculpată o cunoaște, deoarece a fost angajată a întreprinderii pe care o administrează - Cooperativa de Consum „Universalcoop din or. Briceni”. Aceasta a activat la întreprinderea sus-indicată o perioadă aproximativ de 1,5 ani, fiind concediată la cererea ei în luna iunie a anului 2021. Butenco Mihaela a fost angajată în calitate de vânzător la magazinul alimentar din satul ***** din luna februarie a anului 2020. La prima inventariere din 28.03.2020 la magazinul alimentar unde a activat ca vânzătoare s-a constatat un neajuns de 7000 lei. Butenco Mihaela a indicat atunci că datoriile s-au format din împrumuturile consătenilor. Unii consăteni au confirmat că au datorii, care le vor restitui cu prima ocazie Cooperativei de Consum „Universalcoop din or. Briceni”. Atunci a avertizat-o pe Butenco Mihaela să nu mai admită astfel de acțiuni și să nu facă neajunsuri. Butenco Mihaela ca lucrător a fost foarte bună. La a doua inventariere din luna august 2020 a fost descoperit un neajuns la magazinul alimentar din satul ***** în mărime de 124000 lei. Înainte de inventariere Butenco Mihaela a declarat că în magazin totul este în regulă și că nu ar trebui să fie neajunsuri. După efectuarea inventarierii au depistat că metoda de calcul a inculpatei a fost incorectă. Totuși, aceasta a recunoscut că va restitui în casieria întreprinderii integral suma neajunsului de 124000 lei. Atunci Butenco Mihaela a solicitat să continue să lucreze, dând promisiunea că banii vor fi restituiți. A treia inventariere din luna februarie 2021 a scos în evidență un neajuns de 153806 lei. Din explicațiile inculpatei și a soțului ei a fost convins că o parte din neajuns este datoria consătenilor (aproximativ 10000 lei), iar restul neajunsului ei au promis să-

l întoarce, căci soțul ei va pleca în Franța și curând vor restitui banii, din care motiv i-a permis din nou să lucreze la același magazin. La 07.06.2021 a fost efectuată cea de-a 4 inventariere, care a scos la iveală un neajuns în sumă de 189550 lei. Ținând cont de acest fapt, a închis definitiv magazinul din satul ***** ra*****ul Briceni, iar Butenco Mihaela a depus cerere de concediere, pe care a acceptat-o. Promisiunea inculpatei că în 3-4 luni suma neajunsului va fi restituită nu a fost executată, din care motiv s-a adresat la Poliție. La ziua de azi datoria inculpatei față de Cooperativa de Consum „Universalcoop din or. Briceni” este de 179958 lei și 63 bani. În perioada februarie 2020 - iunie 2021 Butenco Mihela a lucrat de sine stătător în magazinul din satul *****, adică fără persoană de schimb, respectiv, ea răspunde integral de suma neajunsului cauzat.

La fel, vinovăția inculpatei Butenco Mihaela ***** se confirmă integral și prin probele scrise administrate în instanța de fond și verificate în instanța de apel, și anume:

- procesul-verbal privind depistarea infracțiunii ori constatarea bănuielii rezonabile privitor la o infracțiune săvârșită (*f.d.7*);

- procesul-verbal de ridicare din 19.01.2022, potrivit căruia de la Urichean Valerian s-au ridicat următoarele obiecte și documente: „Типовой договор”, „Ведомость результатов инвентаризаций товаров”, lămurirea Mihaelei Butenco, recipisa Mihaelei Butenco, lista de inventariere din 18.02.2021, lista de inventariere din 07.06.2021, raportul de gest*****ar din 01.06.2021, raportul de gest*****ar din 16.02.2021 (*f.d.36*);

- procesul-verbal de examinare a obiectului din 07.02.2022, prin care au fost examinate documentele ridicate de la Urichean Valerian prin procesul-verbal de ridicare din 19.01.2022, și anume documentele contabile privind inventarierea în magazinul din satul ***** a Cooperativei de Consum „Universalcoop din or. Briceni”. Suma totală a neajunsului este de 189550,63 lei (*f.d.36*);

- procesul-verbal de audiere a martorului Urichean Valerian din 19.01.2022, care a declarat organului de urmărire penală că este administrator al Cooperativei de Consum „Universalcoop din or. Briceni”. La data de 16.02.2020 a fost angajată la magazinul din satul ***** în calitate de vânzător Butenco Mihaela, cu care a fost efectuată o inventariere inițială. Butenco Mihaela a lucrat bine, la prima revizie în luna martie 2020 obiecții nu au fost. Ulterior, la 24.08.2020 a fost efectuată o altă inventariere planificată, în urma căreia s-a depistat un neajuns de mărfuri și de bani în casă în suma de 126620 lei. A discutat cu Butenco Mihaela și a întrebat-o din ce motiv s-a format neajunsul menționat, la ce ea i-a răspuns că a făcut o inventariere împreună cu soțul său și i-a ieșit un surplus în suma de 120000 lei și ea a luat acești bani din casă, pe care i-a cheltuit pentru necesități personale. Împreună cu contabila i-a arătat că făcând inventarierea au greșit,

deoarece ei au început calculul cu suma inițială a mărfurilor primite la angajare, iar de facto această sumă a crescut din cauza rulajului mărfurilor. Butenco Mihaela a înțeles greșeala sa și s-a obligat să restituie întreprinderii suma neajunsului de 126620,00 lei. Pe Mihaela Butenco nu au eliberat-o de la serviciu din motiv că ea a rugat să i se dea posibilitate să lucreze mai departe pentru a putea întoarce datoria. La 18.02.2021 contabilii întreprinderii Niculaeș Domnica și Tatarciuc Valentina au efectuat o inventariere inopinată, în urma cărui fapt s-a stabilit un neajuns în sumă de 153821 lei. Privitor la noul neajuns creat Butenco Mihaela i-a comunicat că a luat acești bani din casa magazinului pentru a face reparația domiciliului său și ea poartă răspundere pentru acești bani și se obligă să-i restituie în cel mai apropiat timp, a zis că pentru aceasta va vinde automobilul personal și animalele domestice și va lua un credit pe tatăl său. El a crezut-o și i-a permis să activeze mai departe din motiv că nu a putut găsi un alt vânzător. La 07.06.2021 a fost închis magazinul pentru inventariere, în urma cărui fapt s-a depistat un neajuns în sumă de 189550,63 lei. Butenco Mihaela l-a rugat să-i dea posibilitate să lucreze, că ea va întoarce banii pe care i-a luat din magazin, însă el nu i-a permis și a eliberat-o din funcția de vânzător. La eliberare Mihaela Butenco a promis că soțul ei va pleca în Franța și ei vor întoarce datoria față de întreprindere. A crezut-o și din acest motiv nu s-a adresat inițial la Poliție. Din datoria formată Mihaela Butenco a întors numai o sumă de aproximativ 10000 lei, iar datoria a rămas în suma de 179958,69 lei. La 20 decembrie 2021 la domiciliul Mihaelei Butenco, prin poștă, cu scrisoare recomandată, i-a transmis un demers, prin care a solicitat să fie restituită datoria creată față de întreprindere, la care Mihaela Butenco nu a reacț****at nici într-un fel, din acest motiv a scris cerere la Poliție (f.d.89);

- procesul-verbal de audiere a bănuitei Butenco Mihaela din 17.01.2022, care a declarat că la momentul de față nu este angajată în câmpul muncii și stă acasă, având grijă de doi copii minori. Începând cu 06.02.2020 ea a fost angajată în calitate de vânzător la Cooperativa de Consum „Universalcoop din or. Briceni”, magazinul din satul ***** ra*****ul Briceni. La angajare a fost întocmit un contract individual de muncă, după ce împreună cu contabilă Valentina, familia cărei nu o ține minte, a efectuat o revizie în magazin și a primit pe propria răspundere mărfurile din acest magazin. În luna aprilie 2020 împreună cu contabilă Valentina a efectuat o revizie și s-a regăsit un neajuns în suma de 3000 lei, care s-a format din motiv că a dat pe datorie mărfuri la localnicii satului. Ulterior, consătenii i-au adus toate datoriile și ea a restituit acești bani.

În luna august 2020 a fost efectuată încă o revizie, la care a participat ea și contabilă Valentina, în urma cărei s-a constatat un neajuns în suma de aproximativ 70000 lei. Din cauza faptului de neajuns, a luat credite de la B.C. „Victoriabank” și de la „Iute Credit” pentru a închide neajunsul. Ulterior, în luna noiembrie 2020 în urma reviziei s-a stabilit un neajuns în suma de aproximativ 125000 lei. Din

neajunsul menț****at, împrumutând bani de la rude, a restituit o sumă de aproximativ 30000 lei. În luna aprilie 2021, în urma reviziei la care a participat ea, contabila Valentina și contabila Domnica Niculaeș, s-a constatat un neajuns în sumă de aproximativ 198000 lei, din care a restituit o sumă de aproximativ 19000 lei. Pe parcurs ce activa, la evidență în magazin a avut marfă de aproximativ 400000 lei. La 14.07.2021 s-a eliberat din funcția deținută din motiv că a avut neajunsuri mari, dar și durata contractului individual de muncă a expirat. La eliberare s-a înțeles cu Valeriu Urichean că îi va restitui datoria formată în timpul ce a activat în calitate de vânzător, datoria va fi restituită în cel mai scurt timp. Pentru a întoarce datoria soțul ei la 07.01.2022 a plecat la lucru peste hotarele țării, și anume în Franța. În lipsa sa în incinta magazinului nu avea acces nimeni, deoarece ea a instalat o lăcată nouă (f.d.109);

- procesul-verbal de audiere a învinuitei Butenco Mihaela din 11.02.2022, prin care ultima a menț****at că își recunoaște vina pe deplin și susține declarațiile făcute în calitate de bănuit (f.d.121-122).

Colegiul penal, analizând în cumul prin prisma admisibilității, pertinentei, concludenței, utilității și veridicității probele cercetate în instanța de fond și verificate suplimentar prin citire în instanța de apel a ajuns la concluzia că, vinovăția inculpatei Butenco Mihaela ***** în comiterea infracțiunii imputate a fost dovedită dincolo de orice dubiu rezonabil, iar acțiunile acesteia corect au fost încadrate de organul de urmărire penală conform prevederilor art. 191 alin. (2) lit. d) Cod penal – delapidarea averii străine, adică însușirea ilegală a bunurilor altei persoane de către cel căruia i-au fost încredințate în baza unui titlu și cu un anumit scop, care a produs daune considerabile, cu folosirea situației de serviciu.

Cu referire la individualizarea pedepsei penale instanța de apel reține că, în corespundere cu prevederile art. 7 alin. (1) Cod penal, la aplicarea legii penale se ține cont de caracterul și gradul prejudiciabil al infracțiunii săvârșite, de persoana celui vinovat și de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea penală.

Potrivit art. 61 Cod penal, pedeapsa penală este o măsură de constrângere statală și un mijloc de corectare și reeducare a condamnatului ce se aplică de instanțele de judecată, în numele legii, persoanelor care au săvârșit infracțiuni, cauzând anumite lipsuri și restricții drepturilor lor. Pedeapsa are drept scop restabilirea echității sociale, corectarea și resocializarea condamnatului, precum și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât din partea condamnaților, cât și a altor persoane. Executarea pedepsei nu trebuie să cauzeze suferințe fizice și nici să înjosească demnitatea persoanei condamnate.

Conform art. 75 Cod penal, persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni i se aplică o pedeapsă echitabilă în limitele fixate în Partea specială

a prezentului cod și în strictă conformitate cu dispozițiile Părții generale a prezentului cod.

La stabilirea categoriei și termenului pedepsei, instanța de judecată ține cont de gravitatea infracțiunii săvârșite, de motivul acesteia, de persoana celui vinovat, de circumstanțele cauzei care atenuează ori agravează răspunderea, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de condițiile de viață ale familiei acestuia. În cazul alternativelor de pedeapsă prevăzute pentru infracțiunea săvârșită, pedeapsa cu închisoare are un caracter excepțional și se aplică atunci când gravitatea infracțiunii și personalitatea infractorului fac necesară aplicarea pedepsei cu închisoare, iar o altă pedeapsă este insuficientă și nu și-ar atinge scopul.

O pedeapsă mai aspră, din numărul celor alternative prevăzute pentru săvârșirea infracțiunii, se stabilește numai în cazul în care o pedeapsă mai blândă, din numărul celor menționate, nu va asigura atingerea scopului pedepsei.

Caracterul excepțional la aplicarea pedepsei cu închisoare urmează a fi argumentat de către instanța de judecată.

Colegiul penal notează că, prin criteriile de individualizare a pedepsei se înțeleg cerințele de care instanța de judecată este obligată să se conducă în procesul stabilirii pedepsei și la aplicarea ei persoanei vinovate de săvârșirea infracțiunii.

Individualizarea pedepsei constă în obligațiunea instanței de a stabili măsura pedepsei concrete infractorului necesară și suficientă pentru realizarea scopurilor legii penale și a pedepsei penale.

Pedeapsa este echitabilă, când ea impune infractorului lipsuri și restricții ale drepturilor lui, proporționale cu gravitatea infracțiunii săvârșite și este suficientă pentru restabilirea echității sociale, adică a drepturilor și intereselor victimei, statului și întregii societăți, perturbate prin infracțiune.

Pedeapsa penală este echitabilă și atunci când este capabilă de a contribui la realizarea altor scopuri ale pedepsei penale, cum ar fi corectarea condamnatului și prevenirea săvârșirii de noi infracțiuni atât de către condamnat, precum și de alte persoane, or, practica judiciară demonstrează că, o pedeapsă prea aspră generează apariția unor sentimente de nedreptate, jignire, înrăire și de neîncredere în lege, fapt ce poate duce la consecințe contrare scopului urmărit.

Instanța de apel constată că, Butenco Mihaela ***** a fost găsită vinovată de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 191 alin. (2) lit. d) Cod penal al RM, pentru care legea penală prevede pedeapsa sub formă de amendă în mărime de la 850 la 1350 unități convenționale sau cu închisoare de la 2 la 6 ani, în ambele cazuri cu privarea de dreptul de a ocupa anumite funcții sau de a exercita o anumită activitate pe un termen de pînă la 5 ani.

Potrivit alin. (4) art. 16 Cod penal al RM, infracțiunea comisă de către Butenco Mihaela ***** este calificată ca fiind gravă.

Totodată, la stabilirea categoriei pedepsei pentru infracțiunea respectivă instanța de apel va ține cont de personalitatea inculpatei Butenco Mihaela *****, care și-a recunoscut vina, anterior nu a fost în conflict cu legea penală, are la întreținere 2 copii minori, fiind însărcinată cu al trei-lea.

De asemenea, Colegiul penal constată că în sarcina inculpatei Butenco Mihaela ***** nu au fost reținute prezența circumstanțelor atenuante și/sau agravante prevăzute la art. 76-77 Cod penal, și nici acuzatorul de stat la întocmirea rechizitorului nu a stabilit și nu a indicat asemenea circumstanțe.

Drept urmare Colegiul penal, efectuând o analiză complexă a circumstanțelor cauzei și a personalității inculpatei Butenco Mihaela *****, urmărind în acest sens comportamentul acesteia în viața socială, precum și cel din înainte și după săvârșirea infracțiunii incriminate, consideră că în coraport cu faptele comise, urmările prejudiciabile a faptelor, prin caracterul retributiv al pedepsei aplicate și așteptările societății față de actul de justiție realizat sub aspectul restabilirii ordinii de drept încălcate, Colegiul penal consideră că pedeapsa lui Butenco Mihaela ***** urmează a fi stabilită sub formă de închisoare pe un termen de 3 (trei) ani.

În calitate de pedeapsă complementară prevăzută de art. 191 alin. (2) lit. b) Cod penal al RM, instanța de apel consideră necesar de a aplica în privința acesteia pedeapsa respectivă - privarea de dreptul de a exercita activitate ce ține de gest*****area bunurilor materiale pe un termen de 2 (doi) ani.

Într-o altă ordine de idei Colegiul penal reține că, deși inculpata Butenco Mihaela ***** a fost recunoscută vinovată în comiterea infracțiunii prevăzute la art. 191 alin. (2) lit. d) Cod penal al RM, aceasta urmează a fi liberată de la executarea pedepsei stabilite prin prezenta decizie din următoarele considerente.

În conformitate cu prevederile art. 389 alin. (4) pct.2) Cod de procedură penală, sentința de condamnare se adoptă cu stabilirea pedepsei și cu liberarea de executarea ei în cazul amnistiei conform art.107 din Codul penal și în cazurile prevăzute în art.89 alin.(2) lit. a), b), c), e), f) și g) din Codul penal.

Conform art. 107 alin. (1) Cod penal, amnistia este actul ce are ca efect înlăturarea răspunderii penale sau a pedepsei fie reducerea pedepsei aplicate sau comutarea ei.

Sub acest aspect Colegiul penal atestă că, la data de 24 decembrie 2021 Parlamentul Republicii Moldova a adoptat Legea privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova. Legea nominalizată a fost publicată în Monitorul Oficial la data de 31 decembrie 2021, intrând în vigoare de la această dată.

În particular, potrivit art. 1 alin. (1) al Legii nr. 243 din 24 decembrie 2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova, prezenta lege se aplică condiț*****at și

exclusiv persoanelor bănuite, învinuite și inculpate, precum și persoanelor condamnate, care sunt caracterizate pozitiv pe parcursul executării pedepsei, al perioadei de probațiune sau al termenului de probă și sunt evaluate psihologic ca prezentând risc de recidivă mediu sau redus, dacă persoanele respective cad sub incidența prevederilor art. 2-5, 7, 8.

În corespundere cu prevederile art.2 alin. (1) din Legea menț*****ată, procesele penale în privința infracțiunilor săvârșite până la adoptarea prezentei legi, pentru care Codul penal nr.985/2002 prevede drept pedeapsă principală maximă o pedeapsă nu mai aspră decât pedeapsa cu închisoare pe un termen de 7 ani, încetează la faza de urmărire penală sau la cea de judecare a cauzei, cu excepțiile prevăzute de prezenta lege.

Potrivit art. 2 alin. (3) al Legii citate, încetarea procesului penal conform alin.(1) și (2) are loc cu acordul scris al persoanei bănuite, învinuite sau inculpate.

Totodată Colegiul penal relevă că, la art.6 din Legea nr. 243 din 24.12.2021 sunt prevăzute temeiurile care fac imposibilă aplicarea actului de amnistie.

În această ordine de idei Colegiul penal conchide că, amnistia este actul de clemență al puterii legiuitoare, prin care aceasta, din considerente de ordin politic sau social, înlătură răspunderea penală și consecințele condamnării pentru infracțiunile săvârșite până la apariția sa.

La caz Colegiul penal reține că, inculpata Butenco Mihaela ***** în fața instanței de fond și-a recunoscut vina, iar în cadrul dezbaterilor judiciare a solicitat aplicarea în privința sa a actului de amnistie, astfel, se constată că la cazul dedus judecății sunt aplicabile prevederile art. 2 alin. (3) din Legea nr. 243 din 24.12.2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

Prin urmare, luând în considerație că pe parcursul examinării cauzei penale a fost stabilită cu certitudine vinovăția inculpatei Butenco Mihaela ***** în comiterea infracțiunii prevăzute la art. 191 alin. (2) lit. d) Cod penal al RM, infracțiune care a fost comisă până la intrarea în vigoare a Legii cu privire la amnistie nr. 243 din 24.12.2021, pentru care legea penală prevede pedeapsa maximă a închisorii de până la 6 ani, constatându-se lipsa temeiurilor prevăzute la art. 6 alin. (1) din Legea nr. 243 din 24.12.2021 care ar împiedica aplicarea actului de amnistie de către instanța de judecată, Colegiul penal conchide asupra liberării lui Butenco Mihaela ***** de la executarea pedepsei stabilite prin prezenta decizie, or, amnistia este actul ce are ca efect înlăturarea răspunderii penale, a executării pedepsei, precum și altor consecințe ale condamnării.

Colegiul penal respinge ca fiind neîntemeiate argumentele apelantului și acuzatorului de stat Valentina Gavdiuc precum că inculpata Butenco Mihaela ***** urmează a fi liberată doar de la executarea pedepsei principale, or,

prevederile art. 8 din Legea nr. 243 din 24 decembrie 2021 sunt aplicabile persoanelor condamnate pînă la data intrării în vigoare a prezentei legi.

Finalmente se reiterează că, sentința Judecătoriei Edineț sediul Briceni din 11 august 2022 a fost contestată cu apel doar de către acuzatorul de stat și doar în latura penală, sentința primei instanțe ne fiind contestată de către părți în latura acțiunii civile și a corpurilor delictive, din care considerente Colegiul penal, având drept reper prevederile art. 409 Cod de procedură penală, consideră necesar a menține soluția primei instanțe în această parte fără modificări.

Sintetizând circumstanțele reliefate suprapuse la textele de lege enunțate, Colegiul penal va admite apelul procurorului în Procuratura ra*****ului Briceni Valentin Dumbrava, va casa parțial sentința Judecătoriei Edineț sediul Briceni din 11 august 2022 în latura penală și va pronunța în această parte o hotărâre nouă, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, în sensul descris supra, iar în rest sentința se va menține fără modificări.

În conformitate cu prevederile de art. 415 alin. (1) pct. 2), art. art. 416-418 Cod de procedură penală, Colegiul penal,-

D E C I D E :

Apelul procurorului în Procuratura ra*****ului Briceni Valentin Dumbrava declarat împotriva sentinței Judecătoriei Edineț sediul Briceni din 11 august 2022 în cauza penală în privința lui Butenco Mihaela ***** se admite, cu casarea parțială a respectivei sentințe în latura penală și pronunțarea în această parte unei noi hotărâri, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, după cum urmează:

Butenco Mihaela ***** se recunoaște vinovată de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 191 alin. (2) lit. d) Cod penal al RM și în baza acestei Legi i se stabilește acesteia pedeapsa sub formă de închisoare pe un termen de 3 (trei) ani, cu privarea de dreptul de a exercita activitate ce ține de gest*****area bunurilor materiale pe un termen de 2 (doi) ani.

În temeiul art.107 Cod penal și art.389 alin.(4) pct.2) Cod de procedură penală, Butenco Mihaela ***** recunoscută vinovată de săvârșirea infracțiunii prevăzute de art. 191 alin. (2) lit. d) Cod penal al RM se liberează de la executarea pedepsei penale stabilite prin prezenta decizie în temeiul art. 2 din Legea nr. 243 din 24 decembrie 2021 privind amnistia în legătură cu aniversarea a XXX-a de la proclamarea independenței Republicii Moldova.

În rest dispozițiile sentinței Judecătoriei Edineț sediul Briceni din 11 august 2022 se mențin fără modificări.

Decizia este susceptibilă de a fi pusă în executare din momentul adoptării, dar poate fi atacată cu recurs la Curtea Supremă de Justiție în termen de 30 de zile de la data pronunțării ei.

Dispozitivul deciziei adoptat și pronunțat public la 23.05.2023.
Decizia motivată pronunțată public și înmănată părților la 27.06.2023 ora
12⁰⁰.

Președintele de ședință, judecătorul:
Scutelnic

Gheorghe

Judecătorii:
Pușcaș

Viorel

Oleg Moraru